

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/52/2002

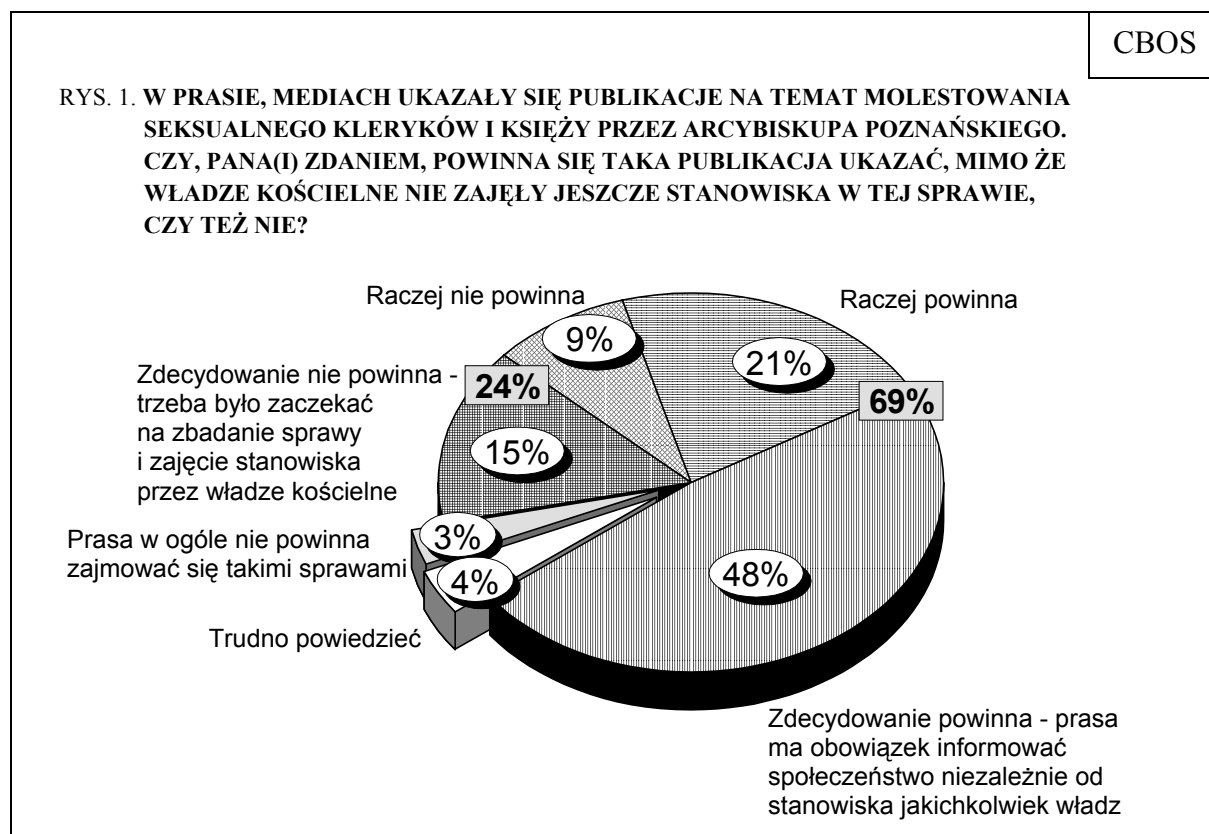
OPINIE NA TEMAT PUBLIKACJI O ARCYBISKUPIE POZNAŃSKIM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W marcowym sondażu¹ poruszyliśmy m.in. sprawę zarzutów o molestowanie seksualne kleryków i księży wysuniętych przez prasę pod adresem arcybiskupa poznańskiego. (Należy zaznaczyć, że sondaż realizowaliśmy przed ogłoszeniem przez arcybiskupa listu do wiernych.) Ponad dwie trzecie badanych wyraziło opinię, że publikacje na ten temat powinny się ukazać, mimo że władze kościelne nie zajęły jeszcze stanowiska w tej sprawie, gdyż prasa ma obowiązek informować społeczeństwo niezależnie od stanowiska jakichkolwiek władz.

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia”(142) przeprowadzono w dniach 1-4 marca 2002 roku na liczącej 1065 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Niemal we wszystkich wyróżnianych przez nas grupach społecznych i kategoriach demograficznych przeważają opinie, że taka publikacja powinna się ukazać. Niemniej dają się zaobserwować pewne różnice. Np. kobiety dwukrotnie częściej niż mężczyźni (31% wobec 16%) uważają, że z upublicznianiem tej sprawy trzeba było poczekać na zbadanie sprawy przez władze kościelne.

Drugim czynnikiem wpływającym na zróżnicowanie opinii w tej kwestii jest wiek. Istotnym progiem, różnicującym zarówno częstość występowania jednego bądź drugiego stanowiska, jak też opinii, że „prasa w ogóle nie powinna zajmować się takimi sprawami”, jest wiek powyżej 55 roku życia. Najstarsza grupa wieku (powyżej 65 roku życia) jest jedyną dającą się wyróżnić kategorią, w której odpowiedzi „powinna” nie przekraczają 50%.

Tabela 1

Wiek	Czy, Pana(i) zdaniem, taka publikacja powinna się ukazać czy też nie?			
	Powinna*	Nie powinna**	Prasa w ogóle nie powinna zajmować się takimi sprawami	Trudno powiedzieć
	w procentach			
18 - 24 lat	75	22	3	0
25 - 34	73	25	0	2
35 - 44	76	22	0	2
45 - 54	79	15	3	3
55 - 64	55	30	6	9
65 i więcej	49	34	10	7
* Łącznie „zdecydowanie powinna” i „raczej powinna”				
** Łącznie „zdecydowanie nie powinna” i „raczej nie powinna”				

Pewne różnice opinii w tej sprawie wiążą się również z poziomem wykształcenia respondentów - im jest on wyższy, tym częstsza opinia, że publikacja taka powinna się ukazać.

Stanowisko, jakie badani zajmują w tej sprawie, jest dość silnie związane z ich poglądami politycznymi. Osoby identyfikujące się z prawicą ponad dwukrotnie częściej niż te, które określają się jako lewica, są zdania, że z publikacją tą należało poczekać, niemniej również większość osób o poglądach prawicowych popiera publikację materiałów na ten temat.

Tabela 2

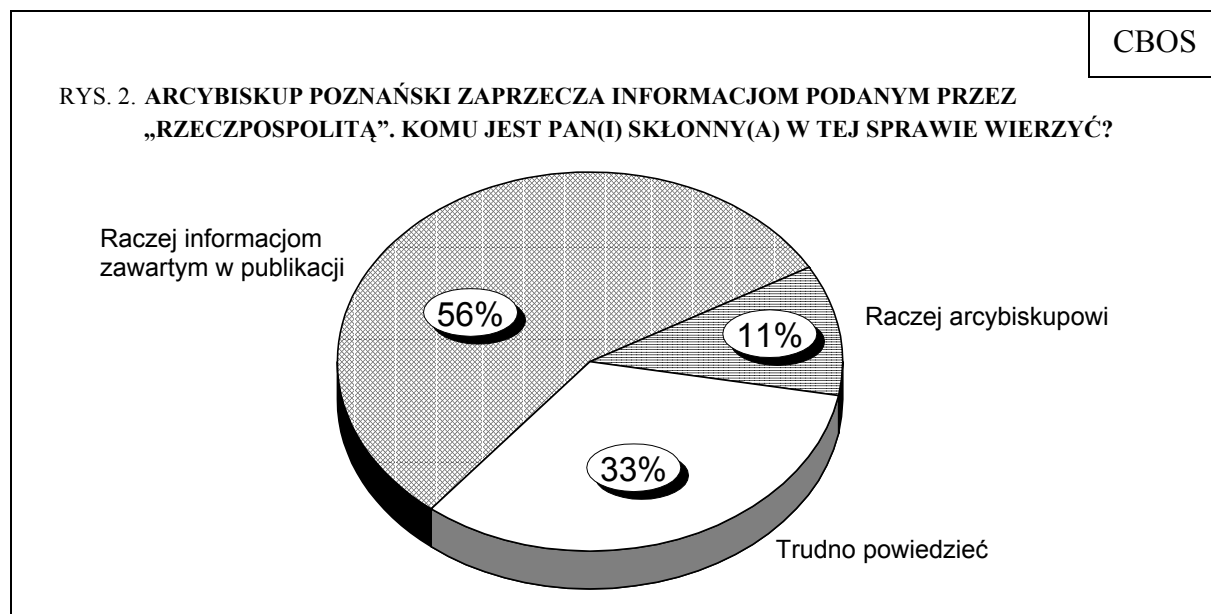
Poglądy polityczne	Czy, Pana(i) zdaniem, taka publikacja powinna się ukazać czy też nie?			
	Powinna*	Nie powinna**	Prasa w ogóle nie powinna zajmować się takimi sprawami	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Lewica	80	17	2	1
Centrum	73	23	2	1
Prawica	58	36	4	3
Nieokreślone	64	22	5	9
* Łącznie „zdecydowanie powinna” i „raczej powinna”				
** Łącznie „zdecydowanie nie powinna” i „raczej nie powinna”				

Opinie o tym, czy publikacja taka powinna czy nie powinna się ukazać, są związane z deklarowanym udziałem w praktykach religijnych. Tylko wśród ankietowanych uczestniczących kilka razy w tygodniu w praktykach religijnych przeważa opinia, że z publikacją tą należało poczekać na zajęcie stanowiska przez władze kościelne. W tej grupie także blisko co piąta osoba uważa, że prasa w ogóle nie powinna się zajmować takimi sprawami.

Tabela 3

Udział w praktykach religijnych	Czy, Pana(i) zdaniem, taka publikacja powinna się ukazać czy też nie?			
	Powinna*	Nie powinna**	Prasa w ogóle nie powinna zajmować się takimi sprawami	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Kilka razy w tygodniu	36	42	18	4
Raz w tygodniu	66	26	3	5
1 - 2 razy w miesiącu	74	22	3	2
Kilka razy w roku	77	20	1	1
W ogóle nie uczestniczy	83	13	0	3
* Łącznie „zdecydowanie powinna” i „raczej powinna”				
** Łącznie „zdecydowanie nie powinna” i „raczej nie powinna”				

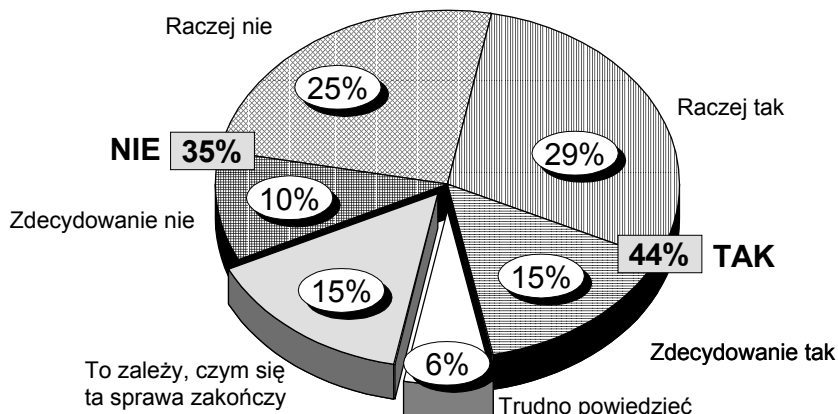
Jak wiadomo, arcybiskup poznański zaprzeczył stawianym mu zarzutom. Jednak ponad połowa badanych skłonna jest wierzyć raczej informacjom zawartym w publikacji „Rzeczpospolitej” niż jego słowom. Przypominamy - było to jeszcze przed ogłoszeniem listu do wiernych.

Jedynie w grupie osób najczęściej praktykujących religijnie przeważają ci, którzy są skłonni wierzyć raczej arcybiskupowi - 39% wobec 23%, przy 38% odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Ale już w największej grupie, deklarującej odbywanie praktyk religijnych raz w tygodniu, proporcje odpowiedzi na to pytanie są zbliżone do rozkładu w całej próbie: 12% wobec 50%, przy 38% „trudno powiedzieć”. Poza tym w tych grupach, w których częstsze były opinie, że publikacja na ten temat nie powinna się ukazać, jednocześnie więcej badanych niż w innych deklarowało, że są skłonni wierzyć arcybiskupowi a nie informacjom prasowym. Tak więc słowom arcybiskupa skłonnych jest wierzyć 15% kobiet wobec 7% mężczyzn, 18% - 21% badanych w najstarszych grupach wieku wobec 6% - 10% w pozostałych, wreszcie 16% badanych z wykształceniem podstawowym i 14% - z zasadniczym zawodowym, a tylko 6% - z wykształceniem średnim i 4% - z wyższym.

Najbardziej podzielone zdania mają respondenci w sprawie wpływu tego rodzaju publikacji na autorytet Kościoła w Polsce.

RYS. 3. CZY, PANA(I) ZDANIEM, PUBLIKACJE PRASOWE NA TEMAT ARCYBISKUPA POZNAŃSKIEGO SPOWODUJĄ OBNIŻENIE AUTORYTETU KOŚCIOŁA W POLSCE?

W interesujący sposób różnicują się opinie na temat wpływu takich publikacji na autorytet Kościoła w zależności od deklarowanej intensywności praktyk religijnych.

Tabela 4

Udział w praktykach religijnych	Czy, Pana(i) zdaniem, publikacje prasowe na temat arcybiskupa poznańskiego spowodują obniżenie autorytetu Kościoła w Polsce?			
	Tak*	Nie**	To zależy, czym się ta sprawa zakończy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Kilka razy w tygodniu	31	49	11	9
Raz w tygodniu	39	37	17	8
1 - 2 razy w miesiącu	45	34	17	4
Kilka razy w roku	53	30	14	3
W ogóle nie uczestniczy	58	27	6	9
* Łącznie „zdecydowanie tak” i „raczej tak”				
** Łącznie „zdecydowanie nie” i „raczej nie”				

O obniżeniu autorytetu Kościoła częściej mówią ci, których związek z Kościołem mierzony intensywnością praktyk religijnych jest słabszy. W grupie o najbardziej intensywnych praktykach, w której przeważa pogląd, że publikacja taka nie powinna się ukazać, jednocześnie przeważa także opinia, że jej zamieszczenie w prasie nie obniży autorytetu Kościoła.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. W prasie, mediach ukazały się publikacje na temat molestowania seksualnego kleryków i księży przez arcybiskupa poznańskiego. Czy, Pana(i) zdaniem, powinna się taka publikacja ukazać, mimo że władze kościelne nie zajęły jeszcze stanowiska w tej sprawie, czy też nie? 1 - Powinna - prasa ma obowiązek informować społeczeństwo niezależnie od stanowiska jakichkolwiek władz; 2 - Nie powinna - trzeba było poczekać na zbadanie sprawy i zajęcie stanowiska przez władze kościelne; 3 - Prasa w ogóle nie powinna zajmować się takimi sprawami

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	69	24	3	4	1065
Płeć					
Mężczyźni	78	16	2	4	508
Kobiety	61	31	5	3	557
Wiek					
18-24 lat	75	22	3	0	165
25-34	73	25	0	2	192
35-44	76	22	0	3	202
45-54	79	15	3	3	219
55-64	55	30	6	9	115
65 lat i więcej	49	34	10	7	172
Miejsce zamieszkania					
Wies	64	26	3	6	394
Miasto do 20 tys.	72	25	2	1	147
20-100 tys.	71	22	4	3	211
101-500 tys.	71	24	4	1	184
501 tys.i więcej mieszk.	75	20	2	2	130
Wykształcenie					
Podstawowe	60	29	4	7	308
Zasadnicze zawodowe	68	24	4	4	305
Średnie	76	21	3	0	348
Wyższe	78	20	1	1	104
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	77	21	0	2	63
Prac.umysł.hiz.szczebła	80	20	0	0	85
Pracownicy fiz.- umysł.	77	22	1	0	71
Robotnicy wykwalifikowani	80	14	4	2	81
Robotnicy niewykwalifik.	75	15	2	8	33
Rolnicy	68	27	0	5	54
Pracujący na własny rach.	85	12	3	0	37
Bierni zawodowo					
Renciści	61	22	8	10	122
Emeryci	55	31	6	7	197
Uczniowie i studenci	77	22	1	0	78
Bezrobotni	71	26	1	2	186
Gospodynie domowe i inni	57	34	9	0	57
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	76	23	0	1	156
społce właścicieli	71	22	3	4	71
prywatnych i państwa	85	12	2	1	156
sekt. pryw. poza rolnict.	67	27	1	4	59
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	65	28	3	4	181
300-399	71	20	4	4	92
400-599	67	24	6	3	212
600-800	70	24	4	3	162
Powżej 800 zł	74	23	2	2	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	70	21	3	6	408
Średnie	67	26	4	2	468
Dobre	74	23	2	1	189
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	36	42	18	4	67
Raz w tygodniu	66	26	3	5	510
1-2 razy w miesiącu	74	22	3	1	167
Kilka razy w roku	77	20	1	1	199
W ogóle nie uczestniczy	83	13	0	3	121
Poglądy polityczne					
Lewica	80	17	2	1	287
Centrum	73	23	2	1	273
Prawica	58	36	4	3	247
Trudno powiedzieć	64	22	5	9	256

Tabela 2. Arcybiskup poznański zaprzecza informacjom podanym przez "Rzeczpospolitą".
Komu jest Pan(i) skłonny w tej sprawie wierzyć? 1 - Raczej arcybiskupowi;
2 - Raczej informacjom zawartym w publikacji "Rzeczpospolitej"

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	56	33	1064
Płeć				
Mężczyźni	7	64	29	508
Kobiety	15	50	36	556
Wiek				
18-24 lat	10	64	26	165
25-34	8	56	36	192
35-44	9	55	36	201
45-54	6	63	31	219
55-64	18	51	32	115
65 lat i więcej	21	45	34	172
Miejsce zamieszkania				
Wies	14	51	35	394
Miasto do 20 tys.	6	55	40	146
20-100 tys.	9	61	30	211
101-500 tys.	14	60	26	184
501 tys.i więcej mieszk.	8	61	31	130
Wykształcenie				
Podstawowe	16	51	33	308
Zasadnicze zawodowe	14	58	28	305
Średnie	6	58	36	347
Wyższe	4	62	34	104
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	4	61	35	63
Prac.umysł.hiz.szczębla	6	54	40	85
Pracownicy fiz.-umysł.	11	56	33	71
Robotnicy wykwalifikowani	13	64	24	81
Robotnicy niewykwalifik.	0	59	41	33
Rolnicy	7	52	40	54
Pracujący na własny rach.	14	62	24	37
Bierni zawodowo				
Renciści	14	55	31	122
Emeryci	16	51	33	197
Uczniowie i studenci	9	69	23	78
Bezrobotni	10	57	33	185
Gospodynie domowe i inni	16	45	39	57
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	6	59	35	156
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	16	56	28	71
sekt. pryw. poza rolnict.	8	62	31	156
prywatnym gosp. rolnym	7	54	40	59
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	15	51	34	181
300-399	6	57	38	92
400-599	13	57	30	211
600-800	12	58	30	162
Powyżej 800 zł	9	66	25	144
Ocena własnych war. mater.				
Złe	11	55	34	407
Średnie	12	57	31	468
Dobre	10	56	34	189
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	39	23	38	67
Raz w tygodniu	12	50	38	509
1-2 razy w miesiącu	9	58	33	167
Kilka razy w roku	8	69	23	199
W ogóle nie uczestniczy	2	77	21	121
Poglądy polityczne				
Lewica	3	75	21	287
Centrum	11	56	33	272
Prawica	22	44	35	247
Trudno powiedzieć	10	47	43	256

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, publikacje prasowe na temat arcybiskupa poznańskiego spowodują obniżenie autorytetu Kościoła w Polsce czy też nie?

(%)

	Tak	Nie	To zależy	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	44	35	15	6	1064
Płeć					
Mężczyźni	45	37	12	7	508
Kobiety	43	33	18	6	557
Wiek					
18-24 lat	46	32	17	5	164
25-34	59	26	12	3	192
35-44	45	34	16	5	202
45-54	36	39	17	8	219
55-64	38	45	10	8	115
65 lat i więcej	38	36	15	10	172
Miejsce zamieszkania					
wieś	46	28	16	9	394
Miasto do 20 tys.	39	44	10	7	147
20-100 tys.	42	33	18	6	211
101-500 tys.	48	37	12	3	183
501 tys. i więcej mieszk.	39	43	13	5	130
Wykształcenie					
Podstawowe	40	33	16	11	308
Zasadnicze zawodowe	48	31	15	6	305
Średnie	45	36	14	5	348
Wysze	41	46	11	1	104
Grupa społ.-zaw. pracujący					
kadra kier., inteligencja	45	39	12	4	63
Prac. umysł. niż. szczebla	43	39	15	3	95
Pracownicy fiz.- umysł.	54	29	13	4	71
Robotnicy wykwalifikowani	50	29	19	2	81
Robotnicy niewykwalifik.	60	22	8	10	33
Rolnicy	61	9	16	15	54
Pracujący na własny rach.	53	35	12	0	37
Bierni zawodowo					
Renciści	36	41	13	9	122
Emeryci	35	43	12	11	197
Uczniowie i studenci	46	38	14	1	78
Bezrobotni	43	33	18	6	186
Gospodynie domowe i inni	40	31	24	5	57
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	48	31	17	4	156
społce właścicieli					
prywatnych i państwa	50	34	11	5	70
sekt. pryw. poza rolnict.	52	34	12	2	156
prywatnym gosp. rolnym	60	10	16	13	59
Dochody na jedną osobę					
do 299 zł	43	34	15	9	181
300-399	42	39	13	6	92
400-599	46	36	16	3	212
600-800	41	35	19	4	161
Powyżej 800 zł	46	40	10	3	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	43	33	16	8	408
Średnie	47	35	13	5	468
Dobre	40	40	15	6	188
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	31	49	11	10	67
Raz w tygodniu	39	37	17	8	510
1-2 razy w miesiącu	45	34	17	4	167
Kilka razy w roku	53	30	14	3	199
W ogóle nie uczestniczy	58	27	6	9	121
Poglądy polityczne					
Lewica	49	38	13	1	286
Centrum	47	33	15	5	273
Prawica	39	41	15	5	247
Trudno powiedzieć	40	27	16	17	256